

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 393/2018-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] zastúpeného Advokátskou kanceláriou ADVOCATUS Žilina s. r. o., Kálov 653/23-2, Žilina, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Elena Štefančíková, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a tiež čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež práv podľa čl. 3, čl. 4, čl. 5, čl. 12 až čl. 16 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 109/2014 z 20. apríla 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 81/2016, 2 Sžo 82/2016 z 24. mája 2017, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 23. septembra 2014 a uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 10. mája 2016 a sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 13. júna 2016, ako aj rozhodnutím Centra právnej pomoci v Žiline sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou ADVOCATUS Žilina s. r. o., Kálov 653/23-2, Žilina, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Elena Štefančíková, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a tiež čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 3 ústavy, ako aj práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 12“) a tiež práv podľa čl. 3, čl. 4, čl. 5, čl. 12 až čl. 16 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 109/2014 z 20. apríla 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 81/2016, 2 Sžo 82/2016 z 24. mája 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 23. septembra 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 10. mája 2016 a sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 13. júna 2016 (ďalej spolu len „napadnuté uznesenia“), ako aj rozhodnutím Centra právnej pomoci v Žiline (ďalej len „Centrum právnej pomoci“) sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ podal 18. októbra 2013 ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namieta údajné protiprávne konanie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. K sťažnosti pripojil potvrdenú žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu Centrom právnej pomoci. Podľa jeho tvrdenia mu Centrum právnej pomoci protiprávne [v rozpore s § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z.

o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o právnej pomoci“) rozhodnutím sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013 nepriznalo právnu pomoc, čím malo porušiť v záhlaví označené práva zaručené ústavou, dohovorom, protokolom č. 12, ako aj Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím, keďže v iných konaniach, v ktorých bol sťažovateľ účastníkom, mu právna pomoc Centrom právnej pomoci poskytnutá bola.

Rozhodnutie Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013 bolo potvrdené napadnutým rozsudkom krajského súdu a následne aj napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

Krajský súd napadnutým rozsudkom odmietol zároveň aj žiadosť sťažovateľa o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, čo je podľa jeho názoru v rozpore s rozhodnutiami všeobecných súdov konajúcich v jeho iných veciach, v ktorých bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov a týmto spôsobom malo zároveň dôjsť aj k jeho diskriminácii. V rozpore so zákonom mal byť sťažovateľ uznesením krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 13. júna 2016 zaviazaný zaplatiť súdny poplatok v predmetnom konaní, pričom takéto protiprávne správanie najvyšší súd potvrdil napadnutým uznesením.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že „má nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov a tiež aj na bezplatnú právnu pomoc. Keby tomu tak nebolo ústavný súd ani súdy by mu právnu pomoc neposkytli a nebol by ani oslobodzovaný od súdnych poplatkov. Okrem toho poukazuje na to, že súdy a Centrum právnej pomoci ho nemôžu v niektorých sporoch oslobodiť od platenia súdnych poplatkov a prideliť mu bezplatnú právnu pomoc a v iných nie, pretože by sa jednalo o nerovnaké zaobchádzanie a diskrimináciu jeho osoby, čo je nepripustné, navyše keď je sťažovateľ ťažko zdravotne postihnutý a má vážne problémy so srdcom z čoho mu hrozí infarkt.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie jeho

základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež ustanovení čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 3, ako aj práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 dohovoru, práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 protokolu č. 12 a tiež práv podľa čl. 3, čl. 4, čl. 5, čl. 12 až čl. 16 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutými uzneseniami krajského súdu, ako aj rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013. Sťažovateľ požaduje zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutých uznesení krajského súdu, ako aj rozhodnutia Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013 a vrátenie veci najvyššiemu súdu, krajskému súdu a Centru právnej pomoci. Zároveň žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 €.

Ústavný súd prípisom zo 6. marca 2018 vyzval Centrum právnej pomoci o informáciu, či o žiadosti sťažovateľa o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v konaní pred ústavným súdom v súlade so zákonom o právnej pomoci už bolo rozhodnuté. V nadväznosti na túto výzvu ústavného súdu Centrum právnej pomoci v Trenčíne ústavný súd listom doručeným 12. apríla 2018 informovalo, že Centrum právnej pomoci vo veci žiadosti sťažovateľa o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v konaní pred ústavným súdom zaslalo Centru právnej pomoci v Trenčíne 5. októbra 2017 návrh na vylúčenie kancelárie v Žiline z rozhodovania o nároku na poskytnutie právnej pomoci sťažovateľovi z dôvodu, že by mohli vzniknúť pochybnosti o nezáujatosti zamestnancov kancelárie v Žiline. Príkazom riaditeľky Centra právnej pomoci č. PR/34/2017 z 10. októbra 2017 bolo Centrum právnej pomoci vylúčené z konania o nároku sťažovateľa na poskytnutie právnej pomoci a na zabezpečenie riadneho uskutočnenia ďalšieho konania v tejto veci bolo určené Centrum právnej pomoci v Trenčíne, ktoré rozhodnutím č. 125356/2017 z 20. decembra 2017 sťažovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznalo. Rozhodnutie Centra právnej pomoci v Trenčíne č. 125356/2017 z 20. decembra 2017 nadobudlo právoplatnosť 29. decembra 2017.

Vzhľadom na dosiaľ uvádzané skutočnosti ústavný súd sťažovateľa podaním z 13. apríla 2018 informoval, že jeho sťažnosť doručená ústavnému súdu 21. augusta 2017 neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, keďže k nej nie je pripojené splnomocnenie na jeho zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom a zároveň ho vyzval, aby svoju sťažnosť doplnil o splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom advokátom v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy. Sťažovateľ bol zároveň ústavným súdom poučený o tom, že v prípade, ak v určenej lehote na výzvu ústavného súdu nezareaguje a svoju sťažnosť požadovaným spôsobom nedoplní, ústavný súd môže jeho sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Dňa 9. mája 2018 bolo ústavnému súdu doručené splnomocnenie sťažovateľa na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom Advokátskou kanceláriou ADVOCATUS Žilina s. r. o., v mene ktorej koná advokátka JUDr. Elena Štefančíková.

Na základe uvedeného ústavný súd listom zo 14. mája 2018 právnu zástupkyňu sťažovateľa vyzval na prípadné doplnenie sťažnosti v lehote 10 dní od doručenia prípisu a zároveň ju informoval, že v prípade ak v určenej lehote sťažnosť nedoplní, ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje v znení, ktoré má k dispozícii.

Právna zástupkyňa sťažovateľa na výzvu ústavného súdu zo 14. mája 2018 v určenej lehote ani do dňa predbežného prerokovania sťažnosti neodpovedala. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z jej pôvodného znenia predloženého ústavnému súdu sťažovateľom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu označených základných práv, práv a ustanovení podľa ústavy, dohovoru, protokolu č. 12 a Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

V rámci predbežného prerokovania ústavný súd skúma, či sťažnosť obsahuje všeobecné, ako aj osobitné náležitosti ustanovené v § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde a preskúmava tiež ďalšie okolnosti, ktoré by mohli byť dôvodom na jej odmietnutie, v tejto súvislosti okrem iného posudzuje, či sťažnosť bola podaná včas, t. j. v zákonom ustanovenej lehote.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 109/2014 z 20. apríla 2016), ktorým bol v dôsledku podaného odvolania potvrdený rozsudok krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 23. septembra 2014, nadobudol právoplatnosť 26. mája 2016.

Na tomto základe ústavný súd, vychádzajúc zo skutočnosti, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 26. mája 2016, pričom sťažnosť bola ústavnému súde doručená až 21. augusta 2017, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu označených základných práv, práv a ustanovení podľa ústavy, dohovoru, protokolu č. 12 a Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím napadnutým rozsudkom krajského súdu a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 10. mája 2016 a sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 13. júna 2016 a rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

V uvedenom článku ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom.

Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zo zistení ústavného súdu vyplývajú vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam krajského súdu a rozhodnutiu Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013 tieto skutočnosti relevantné pre posúdenie tejto časti sťažnosti sťažovateľa:

Rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013 nebol sťažovateľovi podľa príslušných ustanovení zákona o právnej pomoci priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013 sťažovateľ podal opravný prostriedok podľa tretej časti piatej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým označené rozhodnutie Centra právnej pomoci potvrdil, sťažovateľovi náhradu trov konania a oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal a zároveň mu uložil povinnosť zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny poplatok v sume 35 €.

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdil a sťažovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Právomoc krajského súdu rozhodnúť o opravnom prostriedku sťažovateľa proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013 v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Rovnako aj právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu vylučuje právomoc ústavného súdu.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 10. mája 2016 bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podané proti napadnutému rozsudku krajského súdu v sume 35 €. Uznesením krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 13. júna 2016 bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie z 1. júna 2016 podané proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 10. mája 2016 v sume 5 €.

Proti uzneseniam krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 10. mája 2016 a sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 13. júna 2016 sťažovateľ podal odvolania, o ktorých rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením.

Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaniach proti napadnutým uzneseniam krajského súdu vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.3 K namietanému porušeniu označených základných práv, práv a ustanovení podľa ústavy, dohovoru, protokolu č. 12 a Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade

s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli uznesenia krajského súdu sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 10. mája 2016 a sp. zn. 28 Sp 3/2014 z 13. júna 2016 potvrdené ako vecne správne.

Sťažovateľ v kontexte napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zdôrazňuje, že je diskriminačné, pričom jeho odôvodnenie je podľa neho ústavne neudržateľné, keďže bol v rozpore so zákonom rozhodnutím všeobecných súdov zaviazaný platiť súdny poplatok. V tomto kontexte ďalej s poukazom na predchádzajúce rozhodnutia Centra právnej pomoci a všeobecných súdov, v ktorých mu bol priznaný nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov a bezplatnú právnu pomoc, argumentuje, že opačné rozhodnutie vo veci konajúcich orgánov verejnej moci je neprípustné.

V nadväznosti na námietky sťažovateľa ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Sťažovateľ svojou kľúčovou námietkou napáda rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorého odôvodnenie považuje za ústavne neudržateľné, teda porušujúce predovšetkým procesné záruky obsiahnuté v základnom práve podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práve podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poznamenáva, že namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru možno posudzovať spoločne, keďže nie sú medzi nimi zásadnejšie odlišnosti (m. m. IV. ÚS 195/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný

výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení ku kľúčovej odvolacej námietke sťažovateľa, ktorou spochybňoval zákonnosť a dôvodnosť uloženej poplatkovej povinnosti, predovšetkým uviedol:

„Na tento argument nemožno prihliadnuť, nakoľko o oslobodení od súdnych poplatkov na celé konanie bolo rozhodnuté vyššie uvedeným rozsudkom krajského súdu, ktorý po jeho potvrdení najvyšším súdom nadobudol právoplatnosť dňa 26. 05. 2016. Keďže na prípad navrhovateľa sa nevzťahuje žiadne z ustanovení zákona č. 71/1992 Zb. o oslobodení od platenia súdneho poplatku ex lege (§ 4), krajský súd vydaním napadnutých uznesení postupoval správne a jeho postupom nedošlo vo vzťahu k žalobcovi k namietanému porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ani k porušeniu čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ ústavy. Postup a rozhodnutia krajského súdu zodpovedajú úprave zákona č. 71/1992 Zb.“

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že pri rozhodovaní o uložení poplatkovej povinnosti sťažovateľovi vychádzal z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorým bolo v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu potvrdené rozhodnutie Centra právnej pomoci sp. zn. 8471/2013 zo 4. decembra 2013 o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci. Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bol zároveň potvrdený ako vecne správny napadnutý rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa nepriznania oslobodenia od súdnych poplatkov.

Po preskúmaní sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd reagoval na kľúčovú námietku sťažovateľa týkajúcu sa ním tvrdenej nesprávnej aplikácie príslušných právnych noriem. Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať právny záver najvyššieho súdu o existencii poplatkovej povinnosti sťažovateľa založený na zrozumiteľnej a jednoduchej premise, podľa ktorej uloženie poplatkovej povinnosti je v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov prirodzeným dôsledkom negatívneho rozhodnutia príslušných všeobecných súdov konajúcich vo veci návrhu sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol vo veci svojho návrhu, ktorým sa domáhal oslobodenia od súdnych poplatkov v dôsledku napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu neúspešný, v jeho veci konajúci krajský súd nemal inú možnosť ako mu poplatkovú povinnosť vyrubiť. Navyše, pokiaľ v sťažnosti sťažovateľ predostiera námietky, ktorými spochybňuje samotný napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu, teda rozhodnutia všeobecných súdov vo veci návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov, vzhľadom na odôvodnenie ústavného súdu obsiahnuté v časti II.1 a II.2 tohto uznesenia tieto nemôžu byť predmetom ústavného prieskumu zo strany ústavného súdu, keďže vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu bráni uplatneniu právomoci ich preskúmania ústavným súdom zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti a vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu nedostatok právomoci.

Odôvodnenie vyvodeného právneho záveru najvyššieho súdu o poplatkovej povinnosti sťažovateľa považuje ústavný súd za stručné, avšak dostatočné, pričom má nesporne oporu v aplikovanej právnej úprave, a preto výsledok interpretácie uskutočnenej najvyšším súdom nemožno považovať za zjavne svojvoľný alebo taký, ktorým by došlo vo vzťahu k sťažovateľovi k diskriminačnému postupu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, odmietol v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Porušenie ďalších označených základných práv, práv a ustanovení ústavy, dohovoru, protokolu č. 12 a Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím sťažovateľ namieta v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré ústavný súd odmietol v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd nezistiac príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj časť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie ďalších označených základných práv, práv a ustanovení ústavy, dohovoru, protokolu č. 12 a Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím v príčinnej súvislosti s namietaným porušením práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2018